

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Giltig från: 2025-04-22

Innehållsansvar: Maria Tholén, (marja86), Överläkare

Giltig till: 2027-04-22

Godkänd av: Kristoffer Åksgård, (kris32), Verksamhetschef

Transplantation - Hjärta - Anestesi

Förändringar sedan föregående version

Syfte

Information om handläggning av patienter som genomgår hjärttransplantation

Arbetsbeskrivning

Bakgrund

Ett flertal sjukdomar kan leda till hjärttransplantation.

Huvudindikationen är

- Uttalad hjärtsvikt i funktionsgrupp III-IV enligt NYHA
- Terminal hjärtsvikt med förväntat överlevnad <1år.
  - All medicinsk behandling prövad och utan effekt
  - Ingen annan kirurgisk åtgärd tänkbar

Diagnoser

- Dilaterad kardiomyopati (48 %)
- Ischemisk hjärtsjukdom (37 %)
- Klaffel eller kongenitalt vitium (10 %)
- Myokardit (2 %)
- Kronisk rejektion i transplanterat hjärta (2 %)
- Övrigt (t.ex. läkemedelsinducerad kardiomyopati, malign arytm) (1 %)

En ny indikation är VAD som brygga till HTx (VAD anläggs på NYHA IV)

- Patienter med LVAD, RVAD eller BIVAD
  - Pulsatilt flöde (Berlin Excor, TAH)
  - Kontinuerligt flöde (Rotaflow/Cardiohelp, Heartmate III)
- Patienter med ECMO
  - Enstaka unga (<ca 30 år) patienter som direkttransplanteras

- Via ”Urgent Call”
- Problem
  - Pågående antikoagulation
  - Ev. ljumskanylering av vena/arteria Femoralis pga. reoperation
  - Reoperation och långvarigt dissektionsarbete (2–3 timmar)
  - Risk för blödning efter ECC

Försvårande omständigheter vid HTx

- Preoperativ pulmonell hypertension med pulmonell vaskulär resistans ($PVR >3$ Wood enheter = $240 \text{ dynes} \cdot \text{sec}/\text{cm}^5$) är en allvarlig riskfaktor för postoperativ högerkammarsvikt. Kan ev. kompenseras genom val av ett något större hjärta än vad som motsvarar patientens kroppsytta
- Preoperativa höga pulmonella tryck är associerat med allvarliga postoperativa komplikationer (högerkammarsvikt) inklusive död
- Nedsatt njurfunktion med $mGFR <40 \text{ ml}/\text{min}$ (^{51}Cr -EDTA/Iohexol) ger erfarenhetsmässigt fler postoperativa komplikationer
- Många patienter har pacemaker och/eller ICD pga. maligna supraventrikulära och ventrikulära arytmier.

○ Pacemaker

- En magnet läggs över pacemakern (asynkron mode)
- Framkallar DOO eller VOO med basfrekvens 90–100/minut
- Okänslig för diatermi
- OBS att Biotronik inte går att få asynkron och ”diatermi-okänslig” av magnet – denna behöver programmeras om.

○ ICD

- En magnet läggs över ICD och stänger då av ICD-funktionen (inaktiverar hög-energidelen)
- Ev pacefunktion påverkas inte av magnet
- Dagtid kan pacemakermottagningen stänga av ICD före operation och
- Programmera om till VOO eller DOO - påverkas då inte av diatermi

Vid operationsanmälan

- Narkosläkare och narkosköterska planerar
  - Läkemedel
  - Infarter
  - Övervakning
  - Specialutrustning
- Narkosläkare och thoraxkirurg planerar
  - Kanylering, steril infart ljumske etc

Förberedelser på sal

- Ventilator: Funktionskontroll
- Defibrillator: Funktionstest
- 4-tryck
- Vattenpass för korrekt tryckmätning av CVP nivellerat mot främre axillarlinjen
- NO-apparat plus ventilatorslangar
- Blodvärmare
- Warmtouch
- Steril drapering till C-båge
- C-båge utanför operationssal + röntgenförkläden
- SonoSite ultraljudsapparaten med steril strumpa (för kärlaccess)

Premedicinering

- Om patienten står på Waran, ges 10 mg Konaktion iv på vårdavdelning eller vid ankomst till TOP. Ocplex ges enl ordination från narkosläkare
- Om patienten står på Pradaxa ges Praxbind

Övervakning och infarter

- 1 PVK i armvén, helst 2.0 eller grövre, med högflödesförlängning
- 1 PVK i fotven, helst 2.0, med förlängningar
- 2 Artärnålar (arteria radialis och vä arteria femoralis)
- 4-lumen CVK, 11 cm
- Inläggningsinstrument
- Swan Ganz kateter (CCO) läggs in i Vena Cava Superior
- Ev. Rapid infusion kateter el CDK
- EKG 5-avledning

- Ev. cerebral oximetri (rSO₂)
- BIS
- TEE + ev probeskydd
- KAD-temperaturmätning
- Defibrilleringsplattor
- Pulsoximetri
- ETCO₂ mätning

Uppläggning

- Operationen genomförs via sternotomi
- Rygggläge

Vätskor

- Plasmalyte och Albumin vid behov

Blodgruppering/Bastest

- Ja/Ja

Blod

- Ej rutinmässigt

KAD

- Ja. Med tempmätning.

Antibiotikaproylax

- Vg se PM antibiotikaproylax

Läkemedel

- Ocplex IV om INR >1,4
- Propofol (10 mg/ml), 20 ml
- Fentanyl (50 µg/ml), 20 ml
- Ketanest 5 mg/ml, 5–10 ml, enbart på läkarordination

- Rocuronium (10 mg/ml), 5 ml
- Noradrenalin (0,01 mg/ml), 10 ml
- Vasopressin (0,4E/ml), enbart på läkarordination
- Ev. Efedrin (5 mg/ml), 10 ml
- Noradrenalin (0,1 mg/ml)
- Ev. Dopamin (2 mg/ml), enbart på läkarordination
- Isoproterenol (0,01 mg/ml)
- Milrinon (0,2 mg/ml)
- Adrenalin (10 µg/ml), 10 ml
- NO förbereds och ställs i standby läge
- Ev. Epoprostenol (Flolan) (10 000 ng/ml) inhalation, enbart på läkarordination
- Tranexamsyra 2 g IV före operationsstart. Samma dos upprepas efter maskinavgång
- Heparin (5000 E/ml), 350 E/kg före start ECC (ACT > 480 sec)
- Protamin (10 mg/ml), 0.8 mg/100 E Heparin – ges efter avveckling av ECC (ACT <130 sec)

Speciella läkemedel

- Antihistamin:
  - Tavegyl 2 mg IV ges vid anesthesiinduktion
- Immunosuppression:
  - Metylprednisolon (Solumedrol) 500 mg IV vid induktion
  - Ytterligare 500 mg ges före reperfusion av hjärtat
- Thymoglobulininfusion
  - Kontrollera med avdelning 139 om Thymoglobulin är ordinerat (står på ”transplantationslappen” (den med GFR, PVR och immunosuppression)
  - Thymoglobulin skall som regel inte ges om patienten redan står på immunosuppression efter tidigare transplantation. Ev avsteg från detta skall ha noterats på ”transplantationslappen”.
  - Om Thymoglobulin är ordinerat förbereds det
  - En torrampull 25 mg, löses i 5 ml sterilt vatten, och patientens totala dos sätts i 500 ml Natriumklorid 9 mg/ml
  - Startas en timme efter Metylprednisolon och Tavegyl injektion
  - Thymoglobulin 1 mg/kg ges under 8–12 timmar i central ven

- Får inte infunderas ihop med andra läkemedel

Anestesi

- Kontrollera blodgas (P_aCO_2 och BE)
- Induktion
  - Preoxygenering i 5 minuter med 100 % O_2 och eventuellt inhalation NO
  - OBS! NO kan förvärra vänsterkammarsvikt (lungödem)
  - Påbörja ev. Noradrenalininfusion (i perifer ven) och håll MAP >70 mm Hg
  - Ev. rapid sequence induction - Rocuronium 1mg/kg
  - Fentanyl, Propofol och ev. Ketanest IV
  - Rocuronium
  - Oral tub (7 eller 8)
  - Kontrollera blodgas
- Underhåll av anestesin
  - Fentanyl (50 μ g/ml) i upprepade doser
  - Före ECC Sevoflurane
  - Under ECC Sevoflurane i maskin eller TCI Propofol (20 mg/ml)
  - Efter ECC Sevoflurane eller TCI Propofol
- Ventilation
  - VKTS
  - Tidal volym 6 ml/kg
  - Topptryck <30 cm H_2O
  - FiO_2 80 % strax före kanylering
- Inotropi/Vasopressor
  - En kombination av Noradrenalin och Dopamin vid behov

Extra-Corporeal Cirkulation (ECC)

- Operationen utförs i normotermi
- Bicaval kanylering
- Artärkanylen placeras högt upp på aorta ascendens
- Vena Cava superior och inferior stryps (risk för att strypa CVK också – lägg in cirka 13cm från huden). De gamla pacemakerablarna kommer att klippas av kirurgen
- Reperfusion (cirka 20 minuter reperfusion/timme kall ischemitid)
- Protamin och Cyklokapron efter avveckling som vanligt

Avveckling av ECC

- Vid lång ischemitid finns risk för högerkammarsvikt (ledande dödsorsak vid HTx)
  - Utlöses av hög afterload, ischemi eller långvarig hypotension
- Vänsterkammarsvikt ses också
- A-V sekventiell pacing är obligat efter ECC-avgång, med frekvens 110/minut (temporära elektroder)
- Isoprenalin/Isoproterenolinfusion (kronotrop och inotrop effekt, sänker pulmonell och systemisk vaskulär resistens (PVR och SVR))
- Lungrekrytering
- När ventilatorn sätts på, starta alltid NO tillförsel 20–40 ppm
  - Sänker afterload pga. selektiv vasodilatation i lungkärlsbädden
  - Inhalation av nebuliserat Epoprostenol (Flolan) har synergistisk effekt
  - OBS! NO- och Flolan-inhalation kan förvärra vänsterkammarsvikt (lungödem)
- Optimera ventilationen för att minska PVR
  - VKTS och PEEP 5–10 cmH₂O
  - Undvik acidosis och hyperkapni
  - Hög F_iO₂ för att undvika hypoxisk vasokonstriktion
- Optimera högerkammarens preload (CVP 10–15 mm Hg)
- Noradrenalininfusion för optimal coronar-perfusion (MAP 70 mmHg)
- Biventrikulär inotrop behandling med Dopamin, Milrinon
- IABP förbättrar coronarperfusion och minskar vänsterkammarens afterload
- Allt som förbättrar vänsterkammarfunktionen – förbättrar högerkammarfunktionen (systolisk kammarinteraktion)
- Vid svår svikt skall temporär högerkammars-, vänsterkammars- eller biventrikulär-assist device eller VA-ECMO övervägas
- Anläggs hellre tidigare än sent för att undvika långvarig hypoperfusion och ischemi av övriga organsystem
- Transport till TIVA med Propofolinfusion och ev. Epoprostenolinhalation (Hamilton transportrespirator, se instruktion)

Koagulation

- Koagulopati är vanlig efter ECC vid HTx
  - Kvarvarande preoperativ antikoagulation
  - Trombocytdysfunktion efter ECC
  - Dilution av koagulationsfaktorer
  - Hypotermi
- Heparin reverseras med Protamin (risk för pulmonell vasokonstriktion)
- Tranexamsyra som vanligt
- Oplex, fibrinogen, trombocyter och faktor VII enligt ROTEM®

TEE och gradienter

- Standardundersökning. HK/VK funktion. Klaffar. Aorta och pulmonalis (anastomos/dissektion). Lungvener.
- Gradient över v cava sup: jmf CVK-CVP mot PA-CVP.

Postoperativ smärtlindring och ordinationer

- Överse att Solumedrol (125mg x3) ordination med rätt tider kommer in på TIVA-kurvan
- Överse att rätt tider för antibiotika (och rätt antibiotika) kommer över på TIVA kurvan
- Enl PM Postoperativ smärtbehandling

Referenser

ISHLT Guidelines for the Care of Heart Transplant Recipients, J Heart Lung Transplant May 2023;42(5):E1-141.

Organ Transplantation - A Clinical Guide; Andrew A. Klein, Clive J. Lewis, Joren C. Madsen. Cambridge University Press 2011

Relaterad information

PM Ryggläge

PM Optimal Perfusion (tryck och flöde) under kardiopulmonell bypass – evidensbaserade riktlinjer

Smärtbehandling med Opiod – intravenös PCA

Rutin för TIVA - Actrapidinfusion

Rutin för TIVA Flolan kontinuerlig inhalation

Granskare/Arbetsgrupp

Maria Tholén, Överläkare thoraxanestesi och intensivvård, VO Thorax och kardiologi

Mattias Danielsson, Överläkare, VÖL OP2, thoraxanestesi och intensivvård, VO Thorax och kardiologi

Lars Jensen, Anestesisjuksköterska/Instruktör, OP2 VO Thorax och kardiologi

Ann-Sofie Torgersson, Specialistundersköterska, sektionsledare OP2, VO Thorax och kardiologi

Göran Dellgren, Överläkare, Professor thoraxtransplantation, VO Thorax och kardiologi

Martin Westerberg, Överläkare, Sektionschef thoraxkirurgi, VO Thorax och kardiologi

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Maria Tholén, (marja86), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2124

Version: 15.0

Giltig från: 2025-04-22

Giltig till: 2027-04-22